

**[Undervisnings- og forskningsministeren]**

delsen af 1980'erne, at de tilskud, der blev givet, førte til en usædvanlig slaphed med hensyn til at holde igen på lærlingelønningerne.

Hvis man gør det op, tror jeg, man vil kunne se, at de tilskud, der blev givet, blev ædt op af ekstraordinære lærlingelønstigninger.

Hvis det nu var sådan, at lærlingelønninger var usselt lave i forhold til Statens Uddannelsesstøtte, så kunne man sige, det var rimeligt nok, men sagen er jo, at lærlingelønningerne ligger langt, langt over, ja er mere end dobbelt så høje som Statens Uddannelsesstøtte, og derfor synes jeg ikke, det har været nødvendigt med disse ekstraordinære stigninger i lærlingelønnen.

Det er det, der gør, at jeg vil anfægte hr. Aage Frandsens påstand om, at det er liberal politik og markedsøkonomisk politik at opkræve penge hos alle og give dem til dem, der tager lærlinge og elever. Jeg tør vædde på, at det vil føre til yderligere slaphed, når det gælder lærlingelønningerne, og det er der ingen der har fordel af. Så fører det til omkostningsstigninger, og det er og bliver omkostningsstigningerne, som er årsagen til, at der mangler pladser. Det er konkurrenceevne, der er problemet, det er mange års konkurrenceevneproblemer, som her i 1980'erne har gjort det svært at skaffe pladser nok.

Nu er vi på vej med en bedre konkurrenceevne, og eksportindustrien er i vækst. Det er den vej, der skal fastholdes. Vi skal ikke have for meget med at opkræve penge hos erhvervslivet og så forære pengene til nogle; det kan, som jeg nævnte, føre til omkostningsstigninger på længere sigt ved at føre til stigende lærlingelønninger.

Man må altid se på, hvorledes de ordninger, man laver, påvirker adfærden senere hen. Og tilskuddene fra begyndelsen af 1980'erne, som nogle er så glade for, mener jeg, gjorde ubodelig skade på lang sigt. Det bragte os op på et omkostningsniveau, når det gælder lærlingene, som er usundt, og som permanent vil gøre det svært at skaffe pladser nok, lige indtil vi bliver klogere og får det bragt ned, og helst uden at vi øger skattetrykket. Og det skulle vi helst ikke gøre hverken på den ene eller den anden måde. Så her har vi altså en reel uenighed.

Nu har jeg svaret på, hvorfor den model, der er antydnet i punkt 1 i forslaget, ikke er min kop te. Så bliver jeg spurgt, hvilken model vi så ar-

bejder med. Ja, det vil jo vise sig, når vi er færdige med den. Jeg er ikke klar til at redegøre i dag for, hvilken model vi vil vælge.

Det er meget kompliceret, og det kunne jeg tale længe om, men jeg mener, det er rimeligt nok, at regeringer tænker sig om, før de fremsætter forslag.

Og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at regeringen jo overhovedet ikke er forpligtet til at fremsætte et sådant forslag. Vi er forpligtet til at skaffe nogle praktikpladser, og vi er forpligtet til på en eller anden måde at finansiere dem via AER-ordningen, men vi er ikke forpligtet til hverken før jul eller før påske at komme med et forslag her. Jeg tror, vi gør det, for vi skal jo have pengene hjem, men vi er ikke forpligtet til det, og derfor er jeg heller ikke, undskyld jeg siger det, forpligtet til at svare på, hvordan jeg nu vil kradse de penge hjem.

Vi er forpligtet til at skaffe pladserne, og det skal vi leve op til, selv om det bliver svært, når der kun er én, der mangler plads i Skanderborg inden for jern- og metalområdet, og tre i Tønder inden for skorstensfejerområdet.

Jeg indrømmer, det er svært at få klaret de sidste pladser, så det er derfor, jeg siger, at jeg arbejder som et bæst med det. Men det skal jeg jo, for man skal leve op til de aftaler, der er indgået.

Med hensyn til kommunerne vil jeg gerne oplyse, at staten og kommunerne i høj grad lever op til deres forpligtelser. Både staten og kommunerne har taget flere elever og lærlinge end i 1987. Hvis alle gjorde som staten og kommunerne, så var der ingen problemer, og det på trods af at staten i øjeblikket er i gang med at reducere sit personale, hvilket jo ikke gælder den private sektor generelt.

Jeg synes ikke, jeg skal svare på alt, hvad hr. Klaus Hækkerup spurgte om, det tror jeg også godt han forstår, for vi havde jo møde med hinanden i går og skal muligvis have det igen i overmorgen. Men med hensyn til, hvornår eleverne får besked osv., vil jeg sige, at det skal de få tidnok til, at vi opfylder garantien. Hvordan beskeden bliver givet og til hvilken kreds af elever, og om vi nu vil skrive igen før nytår til alle, som i dette øjeblik opfylder de såkaldte EMMA-kriterier, alt det vil jeg ikke svare afgjort på af en ganske bestemt grund: Vi skal huske på, hvad den vedtagne lovgivning handler om. Den handler om, at vi i givet fald skal have praktikpladskompenserende undervisning.